

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי ד' באייר תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - ס"ב

1. מה כוונת הפסוק חרב תאכלו?
מלח גס, לחם שעורים קשה, ובצלים שהם קשים לגוף יותר מחרבות.
2. אלו פסוקים נוספים יש לבאר לפי דעות החולקים האם מכלל לאו אתה שומע הן?
א. לר' מאיר - אם לא שכב איש אותך... ואם לא שטית תומאה תחת אישך הנקי' - לר' מאיר, כתיב בלא י' גם כדי לרמז 'חנקי' כדי לכפול.
ב. לר' חנינא ב"ג - הטעם שנכתב לשון הנקי, כדי שלא נחשוב שאם שכב איש אותה יהיה איסור בעלמא.
ג. לר' חנינא בן גמליאל - הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר, ואם לא יתחטא וגו' - כדי שלא נחשוב שמצוות הזאה בשלישי ובשביעי, אך בדיעבד די באחד מהם.
ד. לדעת שניהם - מדוע נצרך שוב 'והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי' - כדי שלא נחשוב שדווקא אם הזה שני ושישי לא נטהר, אך אם עשה שלישי ושמיני יטהר כיון שמרבה ימי טהרה.
ה. לדעת שניהם - וחטאו ביום השביעי - כדי שלענין תרומה מספיק הזאת אחת [ורק לקדשים שתיים].
3. משנה - אלו דינים הובאו בענין מקדש וגילה שטעה, ובתנאי על דבר שלא בא לעולם?
א. המקדש אשה, ואמר כסבור הייתי שהיא כהנת והרי היא לוייה, או הפוך, עניה והרי היא עשירה, או הפוך - הרי זו מקודשת, מפני שלא הטעתו.
ב. האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר או לאחר שתתגיירי, לאחר שאשתחרר או לאחר שתשתחררי, לאחר שימות בעליך או לאחר שתמות אחותך, לאחר שיחלוץ לך יבמיך - אינה מקודשת, כיון שכעת אינה ראויה לו ונמצא שקידש דבר שלא בא לעולם.
ג. וכן האומר לחבירו אם ילדה אשתך נקבה הרי זו מקודשת לי - אינה מקודשת.
4. שנינו: אין תורמין מן התלוש על המחובר, ואם תרם - אין תרומתו תרומה.
כיצד הדין אם אמר פירות ערוגה זו מחוברים יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושים לכשיתלשו, ונתלשו?
ר' יוחנן - כל שבידו, אינו כמחוסר מעשה.
5. מאלו מקומות הקשו על יסוד זה של ר' יוחנן?
א. ממשנתנו - לאחר שאתגייר אינה מקודשת והרי זה בידו וא"כ אינו מחוסר מעשה.
ותירצו - אף גר אין זה בידו, כיון שמי אמר שיהיו שלשה ישראלים שיזדקקו לו.
ב. לדבריך הנותן פרוטה לשפחתו, ואמר הרי את מקודשת לי לאחר שאשחררך, האם יחולו הקידושין משום שבידו לשחררה?
ותירצו - השפחה הייתה חשובה כבהמה, ועכשיו שנשתחררה יש לה דעת אחרת, ואין לך "מחוסר מעשה" גדול מזה.
ג. ר' אושעיא פסק: הנותן פרוטה לאשתו, ואמר לה הרי את מקודשת לי לאחר שאגרשיך - אינה מקודשת.
האם לפי ר' יוחנן יחולו הגירושין כיון שבידו לגרשה,
ותירצו - בידו לגרשה, אבל אין בידו לקדשה ונחשב מחוסר מעשה.
ד. רב אושעיא נסתפק: הנותן שתי פרוטות לאשה, באחת אמר לה התקדשי לי היום, ובאחת אמר לה התקדשי לי לאחר שאגרשך, ונפשוט מר' יוחנן שלא חלו קידושין השניים כיון שאינו בידו?
ותירצו - יתכן שמתוך שיכול לקדשה בפרוטה עכשיו יוכל לקדשה גם לאחר כן.
6. אין תורמין מן התלוש על המחובר, ואם תרם - אפילו בדיעבד אין תרומתו תרומה, כיצד הדין אם אמר לכשיתלשו ונתלשו?
א. תנא קמא - דבריו קיימין. [ומוכח מכאן כר' יוחנן שדבר שבידו אינו נחשב מחוסר מעשה].
ב. יתר על כן א"ר אליעזר בן יעקב - אפילו אמר תלושין יהיו תרומה על המחוברת, [או הפוך] לכשיביאו שלישי ויתלשו, והביאו שלישי ונתלשו - דבריו קיימין. ואע"פ שבשעת אמירתו עדין אינו בידו להפריש כיון שלא הביא שלישי - כיון שסבר שאפשר לקרוא שם אף לדבר שלא בא לעולם. המשך.

7. מה נחלקו אמוראים בדברי ר' אליעזר בן יעקב?

- א. לשון א' - אם אמר את דינו דווקא בשחת שהיא כבר ראויה לבהמה, או גם באגם שהם עדיין רכים.
[אגם לשון גידול מועט - 'הלכוף כאגמון ראשו'.]
- ב. לשון ב' - אם אמר את דינו דווקא בשחת שאין צריך להשקותה, או גם בשחת של בית השלחין שצריך להשקותו.

8. האומר לחברו אם ילדה אשתך נקבה, מקודשת לי הנולדת - לא אמר כלום, באיזה אופן העמיד זאת רבי חנינא?

- דווקא כשאין אשתו מעוברת, אבל אשתו מעוברת - דבריו קיימין, כיון שכבר נמצאת קצת בעולם.
[ללשון א' דלעיל - תלוי בחולקים אם רבי חנינא מצריך הוכר עוברת. ללשון ב' דלעיל - לכו"ע מצריך הוכר עוברת].